

Рак стравоходу: підходи до лікування та вчасної діагностики.

Рак стравоходу – це злоякісна пухлина, яка виходить із слизової оболонки. Серед онкологічних захворювань рак стравоходу за поширеністю посідає восьме місце. Показники захворюваності на рак стравоходу в Європейських країнах до 10 на 100 тис. населення, високі показники реєструються в Туркменістані та Казахстані від 11 до 27 на 100 тис. населення. Для України характерна низька захворюваність на рак стравоходу: 4-5 випадків на 100 тис. населення; смертність- 3,2 на 100 тис. населення.

Визначають два основних типи захворювання:

- Плоскоклітинна карцинома – виникає з клітин епітелію, які покривають слизову оболонку стравоходу;
- Аденокарцинома розвивається з залоз стравоходу або з слизової, зміненої за типом кишкової метаплазії і розташованої в нижній частині стравоходу (ця ділянка носить назву стравоход Барретта). Більшість новоутворень зустрічається саме в нижній ділянці стравоходу. Інші види злоякісних пухлин стравоходу зустрічаються вкрай рідко.

Фактори ризику

Аденокарцинома стравоходу зустрічається частіше при хронічних хворобах його нижнього відділу. Такий набутий стан характеризують передракові клітини, які заміщають нормальний покрив клітин. Захворювання зустрічається як ускладнення при хронічному закиду вмісту шлунку в нижній відділ стравоходу.

Плоскоклітинна карцинома частіше буває у людей, що зловживають алкоголем або тютюном, а також у тих, хто переніс раніше опіки стравоходу, зокрема лугами. Ця хвороба поширена серед осіб, у яких був діагностований плоскоклітинний рак шії або голови.

Важливі фактори ризику:

- недостатнє вживання в їжу свіжих овочів і фруктів;
- зловживання алкоголем і тютюном;
- вживання занадто гарячих напоїв.

Симтоматика

Ознаки раку стравоходу зазвичай не виявляються до того часу, поки новоутворення не досягне достатнього розміру. Найбільш частий симптом – труднощі при ковтанні твердої їжі. Але через деякий час складним стає навіть ковтання рідини. Пухлина стравоходу характеризується і іншими ознаками.

Серед найбільш ймовірних симптомів раку стравоходу можна відзначити наступні: порушення ковтання (дисфагія) – відчуття, що їжа застряє в горлі, блювота (нудота), біль при ковтанні, втрата ваги, біль або дискомфорт за грудиною або в спині, печія протягом тривалого періоду часу, кашель, захриплість.

Всі вище вказані симптоми не специфічні, тобто можуть бути пов'язані з іншими захворюваннями, але якщо вони турбують вас довго, необхідно звернутися до лікаря.

Діагностика

В діагностиці раку стравоходу застосовуються такі методи, як:

- Ендоскопічне дослідження верхніх відділів шлунково-кишкового тракту (гастроскопія).
- Ендосонографія (Ендо-УЗД) є найбільш інформативним методом в оцінці глибини інвазії пухлини в стінку стравоходу, і дозволяє оцінити стан регіонарних лімфовузлів.

Для уточнення діагнозу проводять такі дослідження: комп'ютерна томографія, лапароскопія, ПЕТ / КТ.

Лікування

На ранній стадії раку стравоходу проводиться операція з видалення пухлини або комбінована хіміопроменева терапія. У деяких випадках може бути проведена ендоскопічна резекція слизової оболонки стравоходу. Якщо локалізація і розміри пухлини не дозволяють провести хірургічне видалення, може бути спочатку проведена хіміопроменева терапія. При прогресуючих стадіях хімотерапія і променева терапія використовуються для контролю за захворюванням і поліпшенням якості життя.

Для вирішення проблеми можуть бути проведені наступні види втручань:

- інтубація або стентування (введення в стравоход спеціальної трубки для відновлення прохідності);
- балонна дилатація – розтягнення стравоходу за допомогою спеціального балона, що розкривається всередині просвіту;
- накладання гастростоми при запущених формах або як ускладнення хіміопроменевої терапії (повна дисфагія).

Ускладнення

Трахео-бронхо-легенева нориця проявляється у вигляді кашлю з рясним відхаркуванням гнійного (або харчового) вмісту і лихоманкою; в результаті потрапляння харчової маси в дихальні шляхи розвивається пневмонія.

Важливо вести здоровий спосіб життя і вчасно звертатись до лікаря з приводу будь-яких порушень здоров'я, адже рання діагностика - запорука вдалого лікування та довготривалого життя.

*Лікар-інтерн хірургічного профілю
відділення онкологічної хірургії,
урології та трансплантації КНП
«Чернігівський медичний центр
сучасної онкології» ЧОР
Івашин Євгеній Вячеславович*

